

Rapport 2008:13 R

Disciplinärenden 2007 vid högskolor och universitet

Högskoleverket • Luntmakargatan 13 • Box 7851, 103 99 Stockholm
tfn 08-563 085 00 • fax 08-563 085 50 • e-post hsv@hsv.se • www.hsv.se

Disciplinärenden 2007 vid högskolor och universitet

Utgiven av Högskoleverket 2008

Högskoleverkets rapportserie 2008:13 R

ISSN 1653-0632

Innehåll: Högskoleverket, juridiska avdelningen, **Pontus Kyrk**

Formgivning: Högskoleverkets informationsavdelning

Innehåll

Årets genomgång av disciplinärenden	5
Utgångspunkter för genomgången	5
Antalet ärenden i disciplinnämnderna har minskat	5
Påföljderna	6
Grunderna för disciplinåtgärderna	7
Avstängningstidens längd fortsätter att vara kring sex veckor	9
Antalet disciplinärenden varierar fortfarande mellan lärosätena	10
Fler män än kvinnor blir föremål för disciplinåtgärd	12
Slutord	12

Årets genomgång av disciplinärenden

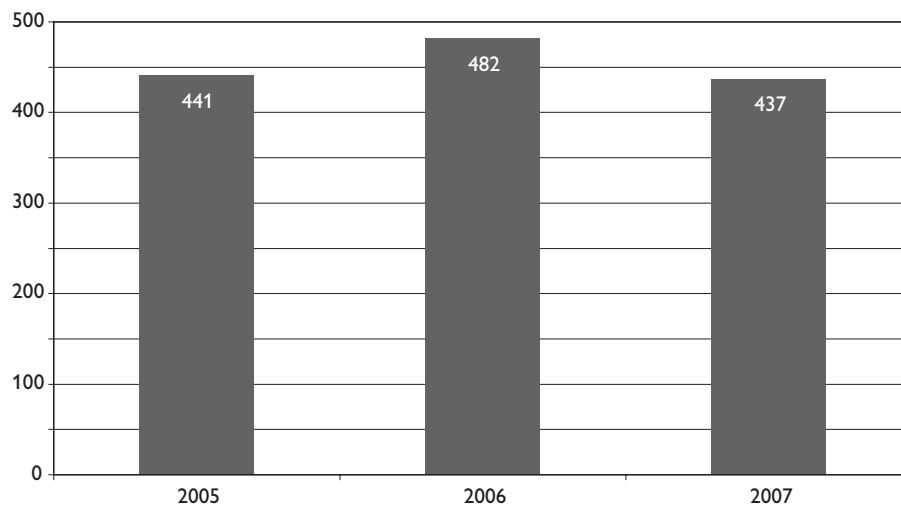
Utgångspunkter för genomgången

Högskoleverket har sedan år 2001 redovisat statistik och reflektioner med anledning av de disciplinärenden enligt 10 kap. högskoleförordningen (1993:100) som har beslutats av universitet och högskolor. I år, liksom de senaste två åren, omfattar genomgången även tre större enskilda utbildningsanordnare, nämligen Chalmers tekniska högskola, Handelshögskolan i Stockholm och Högskolan i Jönköping. Notera att dessa tre lärosäten inte är skyldiga att följa högskoleförordningen, men har egna regler motsvarande högskoleförordningens föreskrifter. I de fall en jämförelse görs med tidigare år är utgångspunkten år 2005, dvs. det år då dessa tre lärosäten började ingå i statistiken. De tidigare genomgångarna har haft år 2001 som utgångspunkt.

Antalet ärenden i disciplinnämnderna har minskat

En genomgång av besluten i disciplinärenden vid högskolor och universitet med statligt huvudmannaskap (nedan statliga lärosäten) och de angivna enskilda utbildningsanordnarna visar att 437 studenter blev föremål för en disciplinär åtgärd år 2007. Det är en minskning med cirka 9 procent från år 2006. Detta är första året sedan granskningarna började göras som antalet studenter som blivit föremål för en disciplinåtgärd har gått ner. Antalet är t.o.m. lägre än det var år 2005. Fortfarande är också antalet studenter som blev föremål för en disciplinåtgärd lågt, 0,16 procent. Se diagram 1 och tabell 1.

Diagram 1. Antal disciplinärenden, år 2005–2007

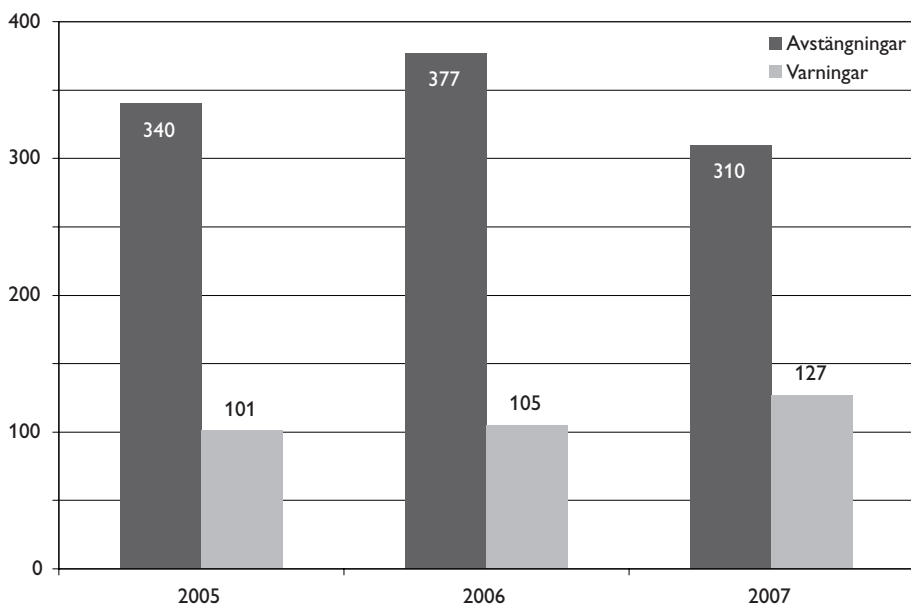

Påföljderna

Av de 437 studenter som var föremål för disciplinära åtgärder 2007 avstängdes 310 och 127 fick en varning. Jämfört med år 2006 har antalet avstängningar vid de statliga lärosätena, samt de enskilda utbildningsanordnarna Chalmers tekniska högskola, Handelshögskolan i Stockholm och Högskolan i Jönköping, minskat med cirka 18 procent och antalet varningar ökat med cirka 21 procent.

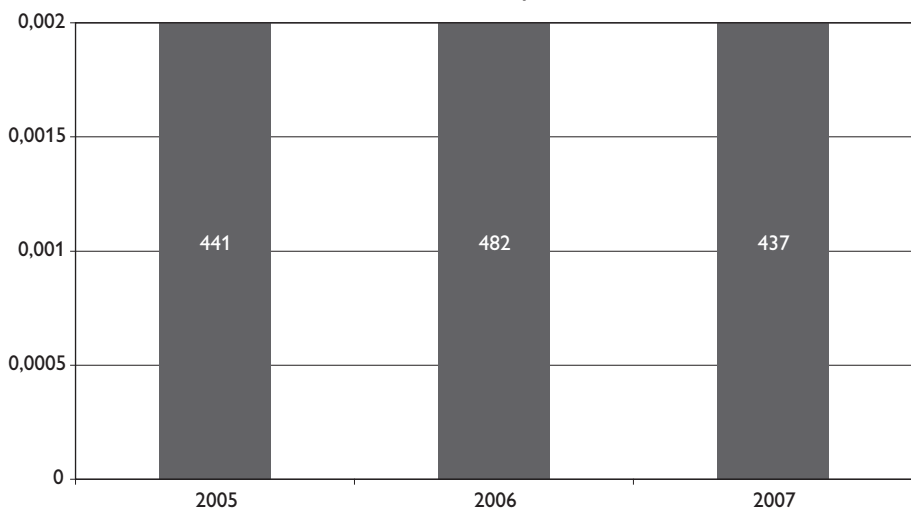
Som även framgår av diagram 2 har antalet varningar gått upp relativt kraftigt sedan år 2005 medan den motsatta trenden gäller för antalet avstängningar.

Diagram 2. Antal avstängningar och varningar, år 2005–2007

År 2007 minskade antalet helårsstudenter med 2,4 procent jämfört med 2006 och med 3,4 procent jämfört med år 2005. Detta förklarar varför andelen studenter som blev föremål för en disciplinåtgärd ökade år 2007 jämfört med år 2005 trots att antalet ärenden var något färre. Se diagram 3.

Diagram 3. Andel disciplinärenden av hela utbildningsvolymen (antal avstängda och varnade studenter/antal helårsstudenter), år 2005–2007

Grunderna för disciplinåtgärderna

Högskoleverket har valt att dela upp de olika typerna av ärenden i sex kategorier:

1. fuskklappar och otillåtna hjälpmedel
2. otillåtet samarbete
3. plagiat och fabrikation

4. förfalskning av dokument
5. störande av undervisningen eller verksamheten i övrigt
6. sexuella trakasserier.

Den vanligaste orsaken till att studenter blev föremål för disciplinåtgärder var, liksom vid de föregående årens granskningar, plagiering. Detta skedde i 269 fall, varav 195 avstängdes. År 2006 var motsvarande antal 312, varav 236 avstängdes. Detta innebär att antalet studenter som avstängdes eller varnades för plagiering minskade med cirka 14 procent mellan år 2006 och 2007.

De allra flesta lärosäten stänger av studenter som gjort sig skyldiga till plagiering. Att i högre utsträckning varna studenter som gjort sig skyldiga till plagiering sker dock, liksom de föregående åren, vid ett fåtal lärosäten, flera av dessa har de senaste åren varit desamma. Högskoleverket har inte någon rimlig förklaring till att valet av påföljd för plagiering skiljer sig så markant åt mellan det stora flertalet lärosäten och de få lärosäten som i mycket högre utsträckning varnar än avstänger. Vi anser att det från rättssäkerhetssynpunkt är viktigt att studieorten inte är avgörande för hur ett ärende om disciplinära åtgärder bedöms. Vi hoppas därför att de lärosäten som har en avvikande praxis gör en jämförande analys med likvärdiga ärenden från andra högskolor och universitet.

Att antalet ärenden avseende störande av undervisningen ökat kraftigt beror helt och hållet på att Södertörns högskola varnat ett flertal studenter för att ha haft påslagen mobil vid salstentamen. Se diagram 4 och 5 samt tabell 1.

Diagram 4. Antal disciplinärenden per disciplinkategori, år 2005–2007

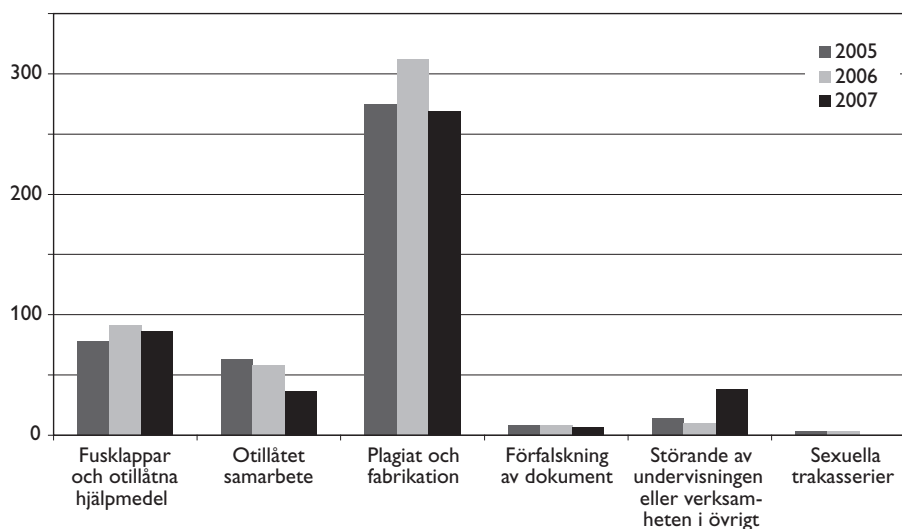
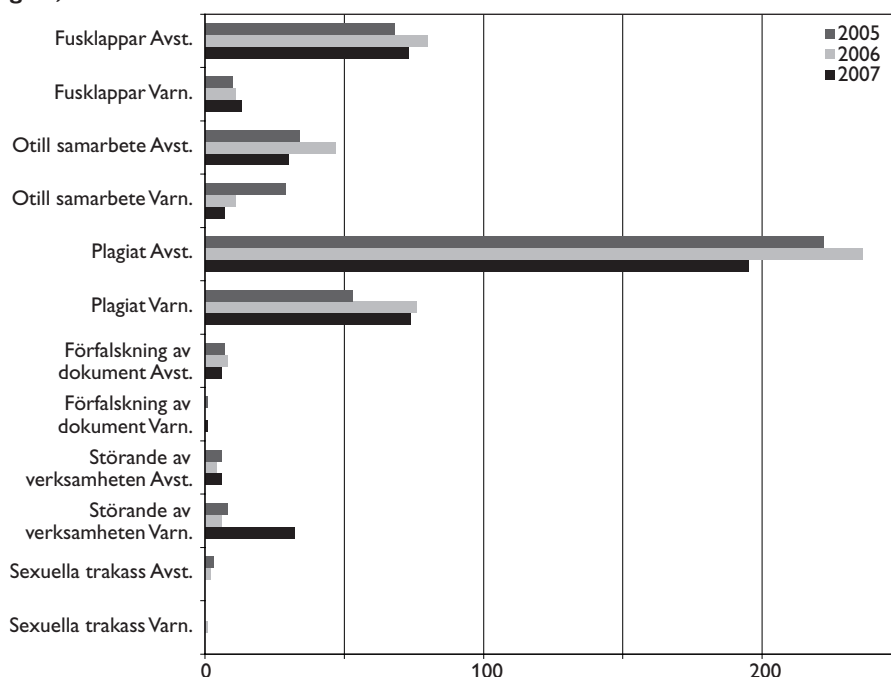

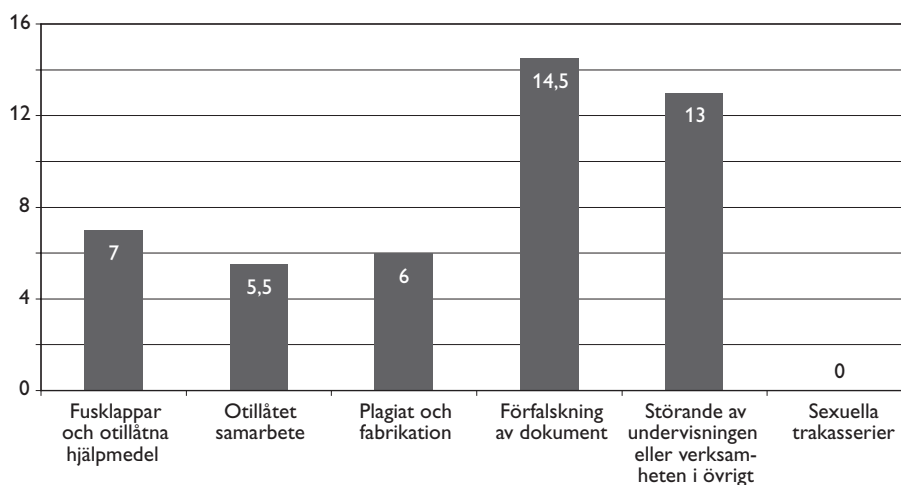
Diagram 5. Antal avstängningar (Avst.) och varningar (Varn.) per disciplinkategori, år 2005–2007

Avstängningstidens längd fortsätter att vara kring sex veckor

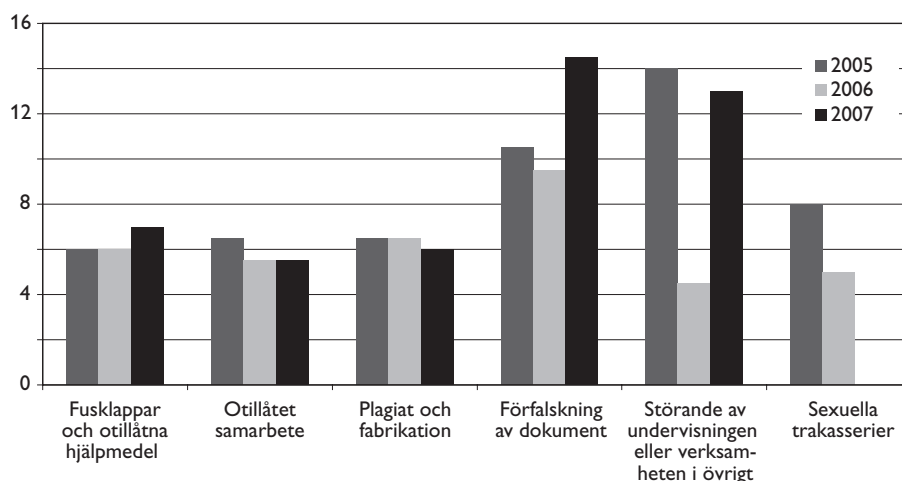
I årets genomgång finns, liksom de senaste två åren, även en beräkning av den genomsnittliga avstängningstiden beroende på typ av förseelse. De allra flesta fallen liknar varandra. Siffrorna bör därför kunna fungera som en god vägledning när det gäller avstängningstidens längd, särskilt eftersom antalet ärenden i de tre kategorierna med flest antal avstängda studenter (de tre staplarna längst till vänster i diagram 6) är stort. Se diagram 6.

Diagram 6. Genomsnittlig avstängningstid i veckor för disciplinärenden, år 2007

Den genomsnittliga avstängningstiden för de tre mest förekommande kategorierna är mellan 5,5 och 7 veckor, vilket är ungefär lika länge som under 2006 och 2005 (något längre tid för fuskklappar och otillåtna hjälpmedel och något lägre tid för otillåtet samarbete). Högscoleverket vill i detta sammanhang upprepa att en avstängningstid om sex veckor är också vad professor emeritus Nils Jareborg förordat som lämplig period (jämför Högscoleverkets skrift Disciplinregler – konferens 16 oktober 2002, som finns tillgänglig på Högscoleverkets hemsida, www.hsv.se). Vid påtagligt förmildrande omständigheter av personlig art kan även två eller tre veckor motiveras som en lämplig period enligt professor Jareborg. Antalet ärenden i de tre minst förekommande kategorierna är mycket få, varför det inte går att dra några generella slutsatser om dessa. Se diagram 7.

Diagram 7. Genomsnittlig avstängningstid i veckor för disciplinärenden, år 2005–2007

Antalet disciplinärenden varierar fortfarande mellan lärosätena

Hur många disciplinärenden som olika lärosäten har haft under år 2007 framgår av tabell 1 och diagram 8.

Av tabellen framgår även hur stor andel av antalet helårsstudenter som har gjort sig skyldig till disciplinförseelser på respektive lärosäte. Liksom tidigare år finns det anledning att understryka att det inte finns något som talar för att det skulle "fuskas" mer på ett lärosäte som har många disciplinärenden, utan detta skulle kunna förklaras av en skärpt uppmärksamhet kring plagieringsproblematiken. Det motsatta kan antagas för lärosäten med få ärenden. Fler lärosäten än tidigare, särskilt de med många ärenden, verkar också använda de söktjänster som finns att tillgå för att upptäcka plagieringsfuskar. Ett syfte med dessa söktjänster är att i preventivt syfte "avskräcka" studenter från att plagiera. En ökad insikt hos studenterna om att det material som inlämnas numera också granskas utifrån plagieringsaspekten kan förklara varför antalet

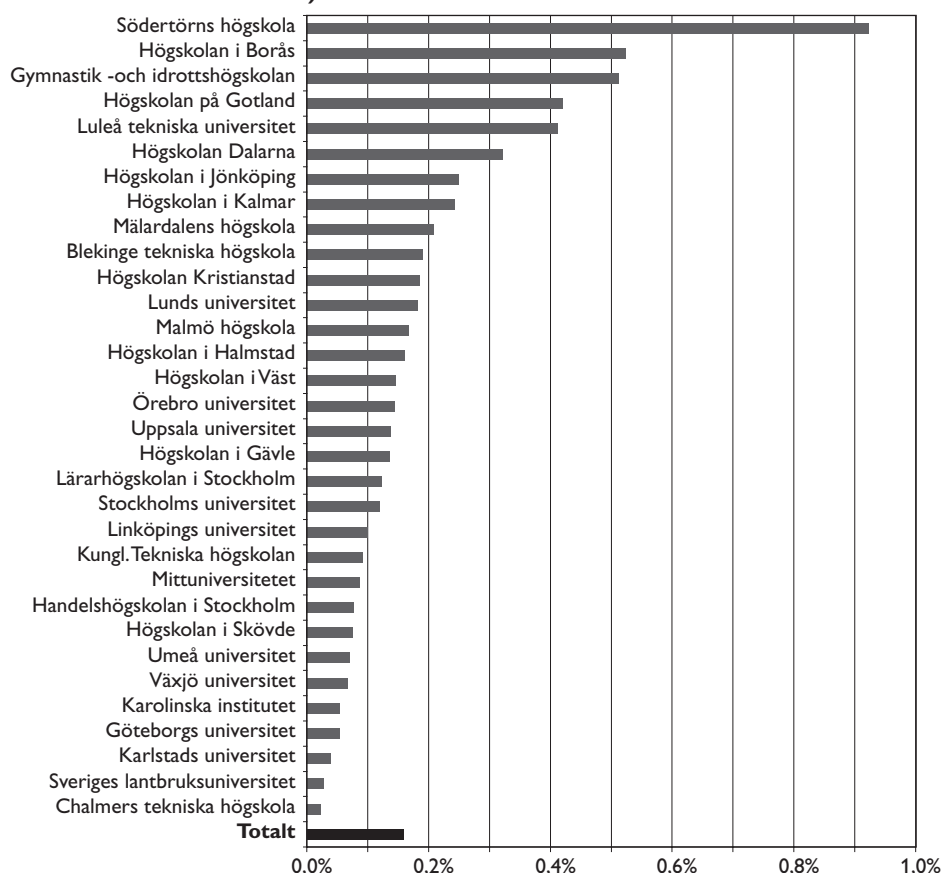
studenter som blivit föremål för en disciplinåtgärd på grund av plagiering för första gången minskat. Högskoleverket har i tidigare genomgångar spekulerat i att uppmärksamheten kring just plagieringsproblematiken skulle kunna få antalet ärenden att minska. Så tycks för första gången ha blivit fallet.

Följande högskolor har inte fattat några beslut om avstängning eller varning år 2007: Danshögskolan, Dramatiska institutet, Konstfack, Kungl. Konsthögskolan, Kungl. Musikhögskolan i Stockholm, Operahögskolan och Teaterhögskolan i Stockholm. Alla dessa lärosäten är konstnärliga med få studenter, vilket kan vara en förklaring till att dessa lärosäten vanligtvis har inga eller ett fåtal ärenden år efter år.

Tabell 1. Avstängningar och varningar per lärosäte år 2007

Lärosäte	Andel i %	Totalt	Kvinnor	Män	Avstängningar	Varningar	Helårsstudenter
Blekinge tekniska högskola	0,19	7	1	6	6	1	3 685
Chalmers tekniska högskola	0,02	2	0	2	1	1	8 488
Gymnastik- och idrotts-högskolan	0,51	2	0	2	0	2	391
Göteborgs universitet	0,05	13	6	7	11	2	24 102
Handelshögskolan i Stockholm	0,08	1	0	1	0	1	1294
Högskolan Dalarna	0,32	17	7	10	15	2	5 281
Högskolan i Borås	0,52	29	19	10	20	9	5 528
Högskolan i Gävle	0,14	8	5	3	4	4	5 862
Högskolan i Halmstad	0,16	8	3	5	8	0	4 979
Högskolan i Jönköping	0,25	18	7	11	12	6	7 198
Högskolan i Kalmar	0,24	14	3	11	14	0	5 779
Högskolan i Skövde	0,08	3	1	2	2	1	3 937
Högskolan i Väst	0,15	6	5	1	3	3	4 090
Högskolan Kristianstad	0,19	9	4	5	6	3	4 832
Högskolan på Gotland	0,42	9	4	5	9	0	2 141
Karlstads universitet	0,04	3	1	2	3	0	7 595
Karolinska institutet	0,05	3	2	1	3	0	5 515
Kungl. Tekniska högskolan	0,09	11	3	8	9	2	11 927
Linköpings universitet	0,10	17	7	10	13	4	17 069
Luleå tekniska universitet	0,41	27	3	24	8	19	6 553
Lunds universitet	0,18	45	18	27	43	2	24 763
Lärarhögskolan i Stockholm	0,12	8	4	4	8	0	6 495
Malmö högskola	0,17	18	13	5	15	3	10 763
Mittuniversitetet	0,09	6	3	3	5	1	6 937
Mälardalens högskola	0,21	16	3	13	15	1	7 697
Stockholms universitet	0,12	26	11	15	22	4	21 663
Sveriges lantbruksuniversitet	0,03	1	0	1	0	1	3 634
Södertörns högskola	0,92	54	25	29	23	31	5 852
Umeå universitet	0,07	11	5	6	7	4	15 510
Uppsala universitet	0,14	28	16	12	9	19	20 301
Växjö universitet	0,07	5	2	3	5	0	7 421
Örebro universitet	0,14	12	7	5	11	1	8 366
Totalt	0,16	437	188	249	310	127	275 648
Andel avstängningar eller varningar			43 %	57 %			
Andel helårsstudenter i riket			59 %	41 %			

Diagram 8. Andel disciplinärenden per lärosäte år 2007 (antal disciplinärenden/antal helårsstudenter)

Fler män än kvinnor blir föremål för disciplinåtgärd

I år, liksom förra året, har Högskoleverket granskat om andelen personer som blir föremål för disciplinåtgärd skiljer sig mellan män och kvinnor. År 2006 utgjorde andelen kvinnor cirka 60 procent av antalet studenter. Av dem som blev föremål för en disciplinåtgärd utgjorde kvinnorna endast 36 procent eller, uttryckt i antal studenter, 172 av 482. Männerna, som alltså motsvarade cirka 40 procent av studenterna, utgjorde hela 64 procent av dem som blev föremål för en disciplinåtgärd, eller uttryckt i antal 310 av 482. År 2007 hade andelen kvinnor ökat till 43 procent, eller i antal räknat till 188 av 437 (se tabell 1). År 2007 utgjorde kvinnor 59 procent av antalet studenter.

Slutord

Högskoleverket har under alla år som en genomgång har gjorts av disciplinärenden betonat vikten av information kring plagiering. En vanligt förekommande förklaring i många disciplinärenden rörande plagiering är att den berörda studenten uppger att denne varit osäker på vad som utgör en plagiering. Högskoleverket har uppmärksammat att Blekinge tekniska högskola,

Högskolan i Kalmar och Växjö universitet gemensamt utverkat ett webbaserat läromedel, Refero – antiplagieringsguiden, som hjälper studenterna att förstå vad plagiering innebär. Studenterna får också tips på hur man citerar och refererar korrekt för att undvika att plagiera. Guiden finns att tillgå på bla. följande webbadress: **www.bi.hik.se/Refero/intro.php**. Där framgår det också i vilken mån innehållet i guiden får kopieras och spridas. Höskoleverket vill i detta sammanhang passa på att lyfta fram denna guide som ett utmärkt verktyg i arbetet mot plagiering. Det är vår förhoppning att motsvarande hjälpmedel kommer att erbjudas studenter vid alla universitet och högskolor.

